گزارش ارزیابی سلامت جامعه

بررسی وضعیت کلی بهداشت محیط شهرک انقلاب

شهرستان شاهرود

تابستان ۱۴۰۲

تعریف ارزیابی سلامت جامعه

فرایندی‌است که با استفاده از روش‌های کمی و کیفی و به‌طور نظام‌مند، داده‌ها را برای درک وضعیت سلامت درون یک جامعه مشخص، جمع‌آوری و تجزیه‌وتحلیل می‌کند. ارزیابی سلامت جامعه اساس پیشرفت و ارتقای سلامت کارکنان هرمنطقه جغرافیایی است، و از منابع موجود جهت حل مشکلات استفاده می‌کند.

فرایند ارزیابی سلامت جامعه

تشکیل تیم ارزیابی سلامت جامعه

ناظر پروژه: جناب آقای دکتر خسروی

اعضای تیم کار: دانشجویان کارشناسی ارشد ورودی ۱۴۰۱ دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

آینا امین زاده، شکیبا صداقتی، ماهیره پمودی، مهری رحیمی، فرشته عزیزی، سپیده مهدوی

جمع آوری داده های اولیه

جمعیت هدف: بلوک ۴ مرکز بهداشت شهرک انقلاب

حجم نمونه: تمامی ساکنان بلوک ۴

روش جمع‌آوری: روش‌های کیفی و از طریق برگزاری جلسات بحث متمرکز گروهی و مصاحبه‌های نیمه ساختارمند.

گردآوری داده های ثانویه

جمعیت تحت پوشش: ۱۱۲۳۸ (زن: ۵۶۰۷ ، مرد: ۵۶۳۰)

تعداد خانوار: ۳۷۷۹ خانوار

منطقه دارای ۹۲ مرکز تهیه و توزیع مواد غذایی

۲۴ واحد اماکن عمومی

۳۶ کارگاه تحت پوشش منطقه

تحلیل و تفسیر داده های اولیه و ثانویه

تعیین مشکلات عمده شهرک انقلاب توسط تیم ارزیاب

به جدول شماره ۱مراجعه کنید.

گزارش به جامعه و تعیین اولویت های سلامت

تعیین اولویت‌های تیم سلامت (جدول۱)

تکمیل چک لیست امتیاز دهی

سنجش حجم مشکل و عوامل مرتبط با آن

طراحی طرح پژوهشی توسط تیم ارزیاب:

اهداف

روش اجرا

آنالیز داده‌ها: تی مستقل ، کای اسکوئر

نتایج توصیفی و تحلیلی

تدوین و انتشار سند ارزیابی جامعه

تدوین برنامه عملیاتی سلامت جامعه

به جدول شماره ۴ مراجعه کنید.

جدول ۱: لیست مشکلات پس از تشکیل جلسه در تیم ارزیابی سلامت

اولویت	مشکل
۱	**بهداشت محیط (تعدد سگ های ولگرد، تخلیه نامناسب نخاله ساختمانی، سیستم نامناسب فاضلاب شهری، تخلیه نامناسب زباله، آب آشامیدنی آلوده)**
۲	**حمل و نقل (دسترسی سخت به تاکسی و اتوبوس، عدم روشنایی معابر، آسفالت نامناسب، تصادفات زیاد به دلیل کمبود سرعت گیر)**
۳	**اقتصادی–اجتماعی (اعتیاد به مصرف دخانیات در ملا عام، بیکاری، فقر)**
۴	**بهداشت و سلامت (کمبود پزشک، نبود بخش تزریقات، شیوع بالای فشارخون،دیابت،چربی بالا، بیماریهای سالمندی، نبود داروخانه مجهز، بیماری قلبی و عروقی)**
۵	**حقوق شهروندی (دزدی و امنیت پایین منطقه، سرو صدای زیاد شبانه، درگیری و نزاع در ملاعام، عدم وجود امنیت برای بانوان)**
۶	**آموزشی و فرهنگی (عدم وجود دوره متوسطه دوم (دبیرستان دخترانه)،عدم وجود کتابخانه، دوری از مدارس، عدم توانایی افراد در پرداخت هزینه تبت نام دانشگاه)**
۷	**پارک وتفریحات (عدم رسیدگی و آب یاری به فضای سبز پارک و معابر، کمبودامکانات تفریحی و پارک در محل)**
۸	**خدمات رفاهی (کمبود خودیرداز، کمبود سوپرمارکت و میوه فروشی، کمبود باشگاه و وسایل ورزشی، کمبود تعداد نانوایی در محل)**

طرح پژوهشی مصوب توسط تیم ارزیاب

بررسی وضعیت بهداشت محیط منطقه شهرک انقلاب شهرستان شاهرود و عوامل موثر بر آن

هدف کلی: تعیین وضعیت بهداشت محیط شهرک انقلاب و عوامل مرتبط با آن

۱. تعیین وضعیت آب آشامیدنی شهرک انقلاب شهرستان شاهرود

۲. تعیین وضعیت سیستم دفع زباله شهرک انقلاب شهرستان شاهرود

۳. تعیین وضعیت سیستم دفع نخاله شهرک انقلاب شهرستان شاهرود

۴. تعیین وضعیت وجود سگ های ولگرد شهرک انقلاب شهرستان شاهرود

۵. تعیین عوامل و پیامد های مرتبط با وجود سگ های ولگرد در شهرک انقلاب

۶. تعیین ارتباط بین وجود سگ های ولگرد در شهرک انقلاب با متغیرهای دموگرافیک

روش اجرا

نوع مطالعه	مقطعی توصیفی
جمعیت هدف مطالعه	کلیه ساکنین شهرک انقلاب شهرستان شاهرود
جمعیت تحت مطالعه	۲۵۶ نفر از ساکنین شهرک انقلاب شاهرود
زمان انجام مطالعه	تابستان ۱۴۰۲
معیارهای ورود به مطالعه	ساکنین شهرک انقلاب ، سن بالای ۱۵ سال، تمایل به شرکت و همکاری در پژوهش
روش نمونه گیری	جمعیت در دسترس در شهرک انقلاب
ابزار جمع آوری اطلاعات	پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک: ۸ سوال پرسشنامه شناسایی مشکل بهداشت محیط و عوامل موثر بر آن: ۳۱ سوال در ۴ حیطه چک لیست ارزیابی بهداشت محیط خیابان ها: ۱۴ سوال
حیطه های اطلاعات پرسشنامه بهداشت محیط	وضعیت وجود سگ های ولگرد در شهرک انقلاب وضعیت آب آشامیدنی شهرک انقلاب وضعیت دفع زباله شهرک انقلاب وضعیت دفع نخاله شهرک انقلاب

نتایج حاصل از اجرای طرح پژوهشی

جدول شماره ۲ : نتایج بخش دموگرافیک

تعداد کل پرسشنامه های آنالیز شده: ۲۳۴ مورد

متغیر

میانگین سنی	**زنان:** ۱۴/۱۲± ۴۷/۸۸ **مردان:** ۱۶/۷۸± ۴۶/۳۱ **کل:** ۱۵/۵۷± ۴۷/۱۵
جنس	**زنان:** ۴۷ درصد (۱۰۹ نفر) **مردان:** ۵۳ درصد (۱۲۳ نفر)
وضعیت تاهل	**متاهل:** ۷۹/۳ درصد **مجرد:** ۱۳/۸ درصد
تعداد اعضا خانواده	**کمتر از ۴ نفر:** ۳۰/۸ درصد **بیشتر از ۴نفر:** ۶۹/۲ درصد
مدت زمان اقامت	**کمتراز ۲۰ سال:** ۶۱/۱ درصد **بیشتراز ۲۰ سال:** ۳۶/۹ درصد

جدول شماره ۳ : نتایج بخش ارزیابی وضعیت بهداشت محیط

مشکلات	بلی	
	فراوانی	درصد
مشکل آب آشامیدنی	۱۲۶	۵۳.۸
مشکل دفع زباله	۲۸	۱۲.۳
مشکل وجود نخاله ساختمانی	۱۰۳	۴۵.۴
مشکل وجود سگ های ولگرد	۱۸۰	۷۷.۹

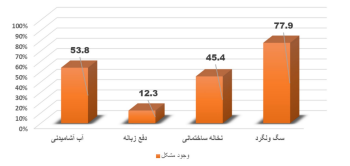

نمودار ۱– درصد فراوا نی پاسخ های شرکت کنندگان به حوزهای مشکلات بهداشت محیط

نتایج بخش ارزیابی وجود سگ های ولگرد

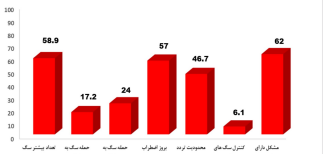

نمودار ۲– درصد فراوانی پاسخ شرکت کنندگان به سوالات مشکل وجود سگ های ولگرد

نتایج تحلیلی

- ۴.لنفر از زنان و ۱۸نفر از مردان، حمله سگ‌های‌ولگرد به خودشان و اعضای خانواده خود را گزارش کردند که حاکی از عدم تفاوت این مساله برای مردان و زنان می‌باشد.
- در بررسی ارتباط فاکتور جنسیت با بروز محدودیت تردد و ایجاد اضطراب‌و وحشت، عملا تفاوتی بین مردان و زنان دیدنشد.
- میانگین سنی شرکت کنندگانی که حمله سگ‌های‌ولگرد به خود و خانواده‌شان را مثبت گزارش کردند کمتر از افرادی بود که مورد حمله سگ‌های‌ولگرد قرارنگرفته‌بودند.
- بروز و تجربه احساس اضطراب و وحشت بخاطر وجود سگ‌های‌ولگرد در افرادی که میانگین سنی آن‌ها کمتر بود بیشتر گزارش شد.
- در بررسی ارتباط بین میانگین سنی شرکت کنندگان و محدودیت تردد در شهرک به علت حضور سگ‌های‌ولگرد هیچ اختلافی دیده نشد.
- بر اساس نتایج افرادی که بخاطر وجود سگ‌های‌ولگرد دچار اضطراب و وحشت شدند و محدودیت در تردد در شهرک را گزارش کردند بیشتر در سطح تحصیلات دبیرستان و پایین تر بودند.

برنامه عملیاتی (جدول شماره ۴)

مشکل	برنامه و فعالیت	مسئول اجرا
۱. عدم کنترل جمعیت سگ های ولگرد		
	تدوین یک قانون علمی و عملی جهت مدیریت حیوانات ولگرد	مجلس شورای اسلامی، سازمان دامپزشکی کشور
	ساخت پناهگاه های نگهداری حیوانات بدون صاحب	سازمان دامپزشکی، شهرداری، سازمان های NGO
	عقیم سازی و واکسیناسیون حیوانات بدون صاحب	سازمان دامپزشکی
	جمع آوری و زنده گیری سگ های ولگرد و انتقال به پناهگاه	شهرداری، سازمان های NGO
	ورود و همکاری بخش خصوصی و حمایت از حیوانات	شهرداری
۲. دفع نامناسب پسماند و زباله مواد غذایی		
	فرآوردن و نصب مخزن های زباله درب دار در منطقه	شهرداری
	جمع آوری زباله در ساعات مناسب در طول شب	شهرداری
	مدیریت پسماند و جمع آوری روزانه زباله ها از مخزن ها و جوی ها و محیط شهرک	شهرداری
	شستشوی منزل مخزن های زباله و جایگاه های فرار گیری آنها	شهرداری
	سم پاشی سطل های زباله برای مبارزه با جوندگان	شهرداری
	آموزش به مردم و دانش آموزان در مورد دفع صحیح زباله	مرکز بهداشت، شهرداری، آموزش و پرورش، رسانه های جمعی ، راضلین
	نصب بنرهای آموزشی در منطقه در خصوص هشدار تجمع سگ های ولگرد، جوندگان و بیماری های منتقله از آنها	مرکز بهداشت، شهرداری
۳. وجود زمین های بایرکوره آجرپزی و کشاورزی		
	مبارزه با جوندگان در زمین های بایر و کشاورزی	شهرداری، مرکز بهداشت، کشاورز
	دیوار کشی زمین های بایر	فرمانداری و شهرداری
	جلوگیری از دفع زباله و نخاله در زمین های بایر شهرک	فرمانداری و شهرداری، کشاورزان، مردم
	نصب بنرهای آموزشی در منطقه در خصوص هشدار تجمع سگ های ولگرد، جوندگان و بیماری های منتقله از آنها	مرکز بهداشت، شهرداری
	سم پاشی سطلی باز برای مبارزه با جوندگان	مرکز بهداشت، شهرداری
۴. غذا رسانی به سگ های ولگرد		
	آموزش به خانوار ها در خصوص خودداری از غذارسانی به سگ های ولگرد	مرکز بهداشت، شهرداری، آموزش و پرورش، رسانه های جمعی
	نصب بنرهای آموزشی در منطقه در خصوص خودداری از غذا رسانی به سگ های ولگرد	مرکز بهداشت، شهرداری
	ممنوعیت و تعیین جریمه غذارسانی و تخلیه پسماند غذایی برای حیوانات بدون صاحب در سطح شهر	مجلس شورای اسلامی، فرماندار، شهرداری، مرکز بهداشت
۵. نبود آمار دقیق موارد حیوان گزیدگی		
	آموزش به مردم و خانوارها جهت مراجعه برای واکسیناسیون در کلیه موارد گزیدگی و خراش سطحی به مرکز بهداشت	مرکز بهداشت، رسانه های جمعی، مدارس، مهدکودک ها، رابطین
	آموزش به کودکان و دانش آموزان جهت گزارش گزش به والدین خود	مدارس، مهدکودک ها، مرکز بهداشت
	ثبت دقیق آمارهای حیوان گزیدگی به تفکیک منطقه در مرکز بهداشت شهرستان	مرکز بهداشت، واحد بیماریهای معاونت بهداشتی شهرستان
	ارائه آمارهای دقیق موارد حیوان گزیدگی به تفکیک منطقه به فرمانداری و شهرداری شهرستان جهت اولویت بندی مناطق شهری جهت مداخله	مرکز بهداشت، واحد بیماریهای معاونت بهداشتی شهرستان
	نصب بنر و توزیع پمفلت های آموزشی در مورد اقدامات اساسی بعد از حیوان گزیدگی	مرکز بهداشت، معاونت بهداشتی شهرستان
	تشکیل کمیته پایش و ارزشیابی مداخلات انجام شده با اعضای ارگان های مختلف	فرماندار، شهرداری، مرکز بهداشت

تقدیر و تشکر

تقدیر و تشکر از جناب آقای دکتر احمد خسروی مدیر محترم گروه اپیدمیولوژی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

تقدیر و تشکر از مسئول محترم مرکز بهداشت شهرک انقلاب شهرستان شاهرود

تقدیر و تشکر از پزشک و مراقبین سلامت، کارشناسان بهداشت محیط و حرفه ای مرکز بهداشت شهرک انقلاب شهرستان شاهرود